

V. SPRAWOZDANIE

KIEROWNIKA

PRYW. GIMNAZYUM REAL.

z prawem publiczności

W CHRZANOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1915-16.

Reskr. c. k. Min. Wyz. i Ośw. z dn. 9. czerwca 1916,
L. 17220, posiada zakład prawo publiczności.

Nakładem Prywat. gimnazjum realn. w Chrzanowie
Drukiem Lipmana Diamanta w Chrzanowie - 1916.

Zakład powołało do życia i utrzymuje „Towarzystwo Pryw. gimn. realn. w Chrzanowie“, którego zarząd stanowią :

JWP. Eksc. Antoni hr. Wodzicki, prezes honorowy,
JWP. Edward hr. Mycielski, prezes,
WP. Adolf Zontek, wiceprezes I,
„ Dr. Piotr Marczak, wiceprezes II,
„ Waleryan Gajewski, sekretarz,
„ Jan Grzelewski, skarbnik,
„ Dr. Oskar Hochbaum, członek Wydziału,
„ Dr. Hilary Hubaczek, „ „
Wbny Ks. Jakób Kamiński, „ „
WP. Dr. Wojciech Krajewski, „ „
„ Adolf Loewenfeld, „ „
„ Franciszek Mika, „ „
„ Stanisław Polaczek, „ „
Wbny Ks. Franc. Presentkiewicz, „ „
WP. Franciszek Racek, „ „
Wbny Ks. Stefan Skoczyński, „ „
WP. Dr. Karol Smoleń, „ „
„ Kazimierz Straszewski, „ „
„ Dr. K. Woynarowski, „ „

Towarzystwo pokrywa koszta utrzymania zakładu z czesnego i wpisowego uczniów, subwencji c. k. Min. Wyzn. i Ośw., Rady powiat., Rady miejskiej, Kasy zaliczk. w Chrzanowie, gmin powiatu chrzanowskiego, wkładek członków, przedsiębiorstw i t. p.

nr. inw. Spr. 17

Zakład w drugim roku wojny światowej.

Pamiętne przełamanie frontu nieprzyjacielskiego w dniu 2. maja 1915 r. pod Gorlicami i odepchnięcie wroga aż po Strypę umożliwiły większości zakładów naszego kraju podjęcie na nowo pracy, przerywanej ciężkimi dniami inwazyi, innym zaś szkołom, w miastach na zachód od Dunajca położonych, kontynuowanie nauki w warunkach o wiele korzystniejszych, niż w roku ubiegłym, kiedy to zdawało się, że fala najazdu lada chwila kraj cały zaleje.

W zeszłorocznem sprawozdaniu wykazano, z jak ciężkimi warunkami zakład w pierwszym roku wojny borykać się musiał, w jaki sposób i dzięki czemu je szczęśliwie pokonał.

Obecnie stwierdzić z radością i zadowoleniem należy, że jakkolwiek zapowiedziane reskr. c. k. Min. Wyz. i Ośw. z dnia 10/VII 1914 l. 24771 upaństwowienie zakładu jeszcze i w tym roku nie nastąpiło, wskutek czego z wielu trudnościami zwłaszcza finansowej natury liczyć się musieliśmy, jednak praca w szkole przez cały rok odbywała się prawidłowo i spokojnie, a zakład należał do tych nielicznych szkół, w których c. k. Rada Szkolna kraj. zarządziła naukę na podstawie planów normalnych.

Oczywiście nie znaczy to, by zakład zachował się obojętnie i biernie wobec wypadków, przetwarzających kartę Europy, wobec dzieł oręża, kręślącego nowy, daj Boże, szczęśliwszy rozdział także w dziejach naszych, wobec nędzy, którą wojna za sobą niesie, i łez, których morze wyciska; pomijając bowiem naturalny objaw, iż młodzież z natężeniem śledziła postępy wojsk naszych i chwałę Legionów, przeżywając z nimi radość tryumfów i podziwiając ich nieustraszonego ducha i potęgę woli wobec niesłychanych trudów i znojów, bezpośrednio także, a zwłaszcza pośrednio czynny swój udział zakład w wojnie zaznaczył.

Choć bowiem grono jego nieliczne, a młodzież z małymi wyjątkami jeszcze w wieku nieobjętym obowiązkiem służby wojskowej, jednak zakład sporą stosunkowo garstką zasilił walczące szeregi.

Z grona bowiem prof. Józef Pietrzak pełni służbę w Legionach ze stopniem plutonowego, zaś prof. Aleksander Topolski pełnił służbę w Legionach i w c. k. obronie krajowej; z uczniów służą:

Kościelniak Józef z kl. V. w c. i k. armii,
 Kościński Remigiusz z kl. V. „ „ „
 Oczkowski Michał z kl. IV. w Legionach (superarb.),
 Spyra Władysław z kl. V., w c. i k. armii,
 Wildstein Dawid z kl. III. „ „ „
 Zegartowski Stanisław z kl. V. w „ „

ze służby zakładu:

Urbański Jan w c. i k. armii;

nadto uznano za zdolnych do służby, lecz na skutek reklamacji c. k. Rady Szk. kraj. zwolniono czasowo kierownika Dra W. Krajewskiego i prof. Jana Steca.

Pozostali w domu tak nauczyciele jak i uczniowie sumiennie spełnić się starali obowiązki, jakie wielkie dni na każdego obywatela nałożyły. I tak składowa zarządzona w zakładzie w październiku na Kolumnę Legionów w Krakowie przyniosła 79·94 K, dn. 4/X z okazji Imienin Najj. Pana złożyli uczniowie na Czerwony Krzyż 64·28 K, a w dniu 1. maja 59·31 K, przyczem każda klasa wpisała się w poczet członków tego Stowarzyszenia; na ten sam cel uczniowie kl. V. w dniu 4. maja rozsprzedali w zupełności dostarczone im przez tut. Magistrat odznaki, a program wieczorku styczniowego, który urządzony staraniem tut. Koła Ligi kobiet przyniósł znaczny dochód na rzecz opieki nad wdowami i sierotami legionistów, w przeważnej części wypełniły produkcje młodzieży zakładu.

Dnia 28/IX, 5/X i 19/VI uczniowie kl. IV. i V zajęli się wspólnie z tut. szkołami ludowymi z b i ó r k ą wełny i kauczuku, a w maju i czerwcu zgromadzili pod kierunkiem prof. Steca pokaźne zapasy cyny, miedzi, ołowiu i staniolu na potrzeby armii. Obok tego propagowało grono w myśl wskazówek Rady Szk. kraj. subskrypcję na III. i IV. pożyczkę wojenną, c. k. Starostwo zaś powołało prof. Aleks. Topolskiego do komisji chlebowej i poruczyło mu wydawanie kart chlebowych i cukrowych; nadto kierownik pracował w Pow. Komit. Narod. od początku jego istnienia jako sekretarz i referent, a prof. J. Stec jako zastępca sekretarza.

By przyczynić się do skutecznej walki z usiłowaniami wrogów, którzy pragnęliby nam głodem wydrzeć ostatnie zwycięstwo, za inicjatywą i pod dozorem prof. Steca uprawili i obsadzili ucz-

niowie kartoflami, fasolą i ćwikłą parcelę przed budynkiem gimnazjum, którą jako leżącą odłogiem oddał tut. magistrat do dyspozycji zakładowi, spodziewany zaś znaczny dochód z plonów przeznaczyli na rzecz Pomocy koleż.

Dodać wreszcie należy, iż od połowy listopada 1914 r. do końca lutego 1915, budynek zakładu, zamieniony w całości na wojskowy szpital choleryczny, wielkie oddał armii usługi.

Wszystko to usiłowania wprawdzie drobne, same przez się nieznaczne, a jednak złączone z wysiłkiem całego społeczeństwa dają moc zwycięstwa.

A zatem :

Rany obmywać, nędzę łagodzić,
Dusze ukrzepiać i podnosić,
Własnego serca krwią bliźniemu służyć,
Niech będzie naszym hasłem,
Na chwałę Bogu, ludziom na ulgę i pożytek.

Niech to będzie hasłem przez cały ciąg strasznej wojny —
niech będzie i w pokoju.

I. Skład grona nauczycielskiego.

A) Dla nauki obowiązkowej.

1. **Krajewski Wojciech**, dr. fil., c. k. profesor w VIII. randze gimn. św. Anny w Krakowie, kierownik zakładu, członek Komisji filolog. Akad. Um. w Krakowie; uczył j. łacińsk. w kl. I/6, IV/6, V/6; tyg. godz. 18
2. **Ks. Bytomski Feliks**, dr. teol., egz. kat. c. k. gimn. VII. we Lwowie; uczył:
 - a) od 16/XI—31/XII j. polsk. w kl. II/4, III/3, j. łacińsk. w kl. II/6; tyg. godz. 13
 - b) od 1/I—31/I relig. w kl. III/2, IV/2, V/2, j. polsk. w kl. II/4, III/3, j. łacińsk. w kl. II/6; tyg. godz. 19
 - c) od 1/II do końca r. szk. relig. w kl. V/2, j. polsk. w kl. II/4, III/3, j. łacińsk. w kl. II/6; tyg. godz. 15
3. **Chwastowski Jan**, zast. naucz. w c. k. gimn. I. w Tarnopolu, zawiad. zbiorów do rysunków, gosp. kl. III; uczył rysunków w kl. I/2, II/3, III/3, IV/2, kaligr. w kl. I/1; tyg. godz. 11
4. **Ks. Faber Tadeusz**, wikaryusz, były zast. katechety w c. k. gimn. w Wadowicach; uczył od 1/IX—31/XII relig. w kl. III/2, IV/2, V/2; tyg. godz. 6
5. **Loewenfeld Adolf**, egz. były naucz. szkół średnich pruskich; uczył:
 - a) od 1/IX—31/I j. niemieck. w kl. I/5, V/4; tyg. godz. 9
 - b) od 1/II do końca r. szk. j. niemieck. w kl. I/5, IV/4, V/4; tyg. godz. 13
6. **Mroczkowski Antoni**, inżynier miejski w Tarnopolu; uczył geom. wykr. w kl. V/2; tyg. godz. 2
7. **Ks. Serafin Aleksander**, zast. naucz., gosp. kl. II; uczył:
 - a) od 1/IX—31/I relig. w kl. I/2, II/2, j. niemieck. w kl. II/4, III/4, IV/4, j. francusk. w kl. IV/3, V/3, matem. w kl. I/3, tyg. godz. 25
 - b) od 1/II do końca r. szk. relig. w kl. I/2, II/2, III/2, IV/2, j. niemieck. w kl. II/4, III/4, j. francusk. w kl. IV/3, V/3, matem. w kl. I/3; tyg. godz. 25
8. **Stec Jan**, zast. naucz., zawiad. zbiorów do histor. i geogr., gosp. kl. I; uczył j. polsk. w kl. I/3, histor. w kl. I/2,

- II/2, III/2, IV/2, V/3, geograf. w kl. I/2, II/2, III/2, IV/2, V/1; tyg. godz. 23
9. Topolski Aleksander, zast. naucz., zawiad. zbiorów do fizyk. i mat., gosp. kl. V; uczył matem. w kl. II/3, III/3, IV/3, V/3, natur. w kl. I/2, II/2, V/3, fizyki w kl. III/2, IV/3, gimnast. w oddz. I(kl. I)/2, oddz. II(kl. II-III)/2, oddz. III(kl. IV-V)/2; tyg. godz. 30
10. Urbańczyk Tadeusz, zast. naucz., gosp. kl. IV, zawiad. bibliot. uczniów i naucz., i Pomocy koleż ; uczył:
- a) od 1/IX—15/XI j. polsk. w kl. II/4, III/3, IV/3, V/3, j. łacińsk. w kl. II/6, III/6; tyg. godz. 25
- b) od 16/XI do końca r. szk. j. polsk. w kl. IV/3, V/3, j. łacińsk. w kl. III/6; tyg. godz. 12

B) Dla nauki nadobowiązkowej.

1. Stec Jan, j. w.; uczył j. greckiego w 1 oddz. (kl. III, IV i V); tyg. godz. 4
2. Urbańczyk Tadeusz, j. w.; uczył śpiewu w 1 oddz.; tyg. godz. 2

Służba zakładu.

1. Urbańska Małgorzata, terycyanka.

II. Zmiany w gronie nauczycielskiem.

A) Przybyli do grona :

1. Ks. Dr. Feliks Bytomski, od 16/XI 1915.
2. Ks. Tadeusz Faber, od 1/IX 1915.
3. Antoni Mroczkowski, od 1/IX 1915.
4. Jan Stec, od 1/IX 1915.
5. Aleksander Topolski, od 1/IX 1915.

B) Ubyli z grona :

1. Ks. Tadeusz Faber, od 1/1 1916.

C) Pełni służbę wojskową :

1. Józef Pietrzak, w Legionach.

D) Otrzymał zniżkę godzin :

1. Tadeusz Urbańczyk, od 16/XI 1915.

III. Plan nauki i lektura.

A) Przedmioty obowiązkowe.

Nauka odbywała się według planów nauki dla galicyj. gimnaz. realn. wydanych rozp. c. k. Rady szk. kraj. we Lwowie z dnia 21, kwietnia 1910 l. 17525 (dla jęz. polskiego wydanych rozp. J. E. Pana Ministra Wyz. i Ośw. z dnia 4 czerwca 1913 l. 2598.)

B) Wykaz lektury.

a) Religia.

Klasa V. (w II. półr.) przeczytano „O Kościele Chrystusowym“ list pasterski Ks. arcybisk. Bilczewskiego, „Wieczory nad Lemanem“ (wyjątki) Ks. Morawskiego, tłumaczono i objaśniano wybrane ustępy z „Enchiridion symbolorum, definitionum etc.“ Denzingera.

b) Język polski.

Klasa IV. Jako lekturę szkolną prócz ustępów i wyjątków zawartych w wypisach Próchnickiego i Wojciechowskiego przerobiono w całości: „Wiesława“ Brodzińskiego, „Grażynę“ i „Pana Tadesza“ Mickiewicza, jako lekturę domową „Ogniem i mieczem“ Sienkiewicza, jako lekturę nadobowiązkową czytali zdolniejsi uczniowie „Maraton“ Ujejskiego i „Mhorta“ Pola.

Klasa V. Czytano w szkole wyjątki arcydzieł poezyi i prozy według wypisów F. Próchnickiego i K. Wojciechowskiego t. V., nadto dokończono „Pana Tadeusza“ Mickiewicza, przerobiono „Jana Bieleckiego“ i „Ojca zadżumionych“ Słowackiego, „Kazanie o miłości ojczyzny“ P. Skargi, kilka nowell H. Sienkiewicza i A. Szymańskiego, „Makbeta“ Szekspira i „Zemstę“ Fredry. — Jako lekturę domową czytano: „Potop“ i „Pana Wołodyjowskiego“ H. Sienkiewicza. — Jako lekturę prywatną czytali uczniowie szereg nowell Sienkiewicza, Orzeszkowej, Konopnickiej, niektóre powieści Rodziewiczówny, „Odę do młodości“, i kilka mniejszych wierszy Mickiewicza, „Antygonę“ Sofoklesa i „Śluby panięskie“ Fredry.

c) Język łaciński.

Klasa III. Z Czytań Krajewskiego przerobiono ust. 1, 2, 3, 5, 13(Miltiades), 14(Arystydes), 15(Temistokles), 18(Alcybiades), 20(Epaminondas). Zdolniejsi uczniowie przerobili ust. 4, 6—12, 16, 17, 19, 21—27, jako nadobowiązkową lekturę domową.

Klasa IV. Caesar, Bell. Gall. ks. I, 30—54; II, VII. Z Czytań Krajewskiego ust. 29, 31, 32, 33, 36, 39. Niektórzy uczniowie przerobili prywatnie nieczytane w szkole księgi z Cezara i Czytań Krajewskiego.

Klasa V. Z Owidiusa (Sinko) „Przemian“ ust. 1—6, 11, 13, 17, 18, 19, 21, 26; „Kalendarza“ ust. 3, 6; „Żalów“ eleg. 3, 4, 6; „Ksiąg miłości“ eleg. 1; — z Tibullusa eleg. 3; — z Propertiusa eleg. 2. — Z Liwiusa (Jędrzejowski) ks. I, ust. II—VI; ks. XXI, ust. II; ks. XXII, ust. III, 3. Jako lekturę prywatną przerabiali uczniowie opuszczone ustępy z dzieł Owidiusza i Liwiusza.

d) Język niemiecki.

Klasa IV. W domu przeczytali uczniowie Moll i Znański Grimms Kinder- und Hausmärchen.

Klasa V. Przerobiono w szkole 30 ustępów z Wypisów i „Hermann und Dorothea“ Goethego. — Jako lekturę prywatną: „Kapitän Rüstig (Tschöp), Wilhelm Tell, Legenden von Rübezahl (Punicki), Zriny, Weh dem der lügt, Egmont, Wallenstein (wspólnie Bytomski, Grzelewski, Klein, Kościelniak, Krajewski, Oczkowski, Punicki, Stanik, Tschöp). — Na pamięć nadobowiązkowo: Andreas Hofer (Bromberger, Bytomski, Grzelewski, Krajewski, Punicki, Stanik, Tschöp), Die letzten Zehn (Bromberger, Grzelewski, Punicki, Tschöp), Die Bürgerschaft (Bromberger, Krajewski, Kula), Schenk von Limburg (Bytomski, Tschöp), Der tote Soldat (Krajewski, Oczkowski), Barbarossa im Kyffhäuser (Grzelewski, Stanik), Die Grenadiere (Bromberger, Kościelniak), Mignon, Cassandra, (Kościelniak), Scipio, Triumphator, der Mönch von Heisterbach (Bromberger), Taucher, Handschuh, Graf v. Habsburg (Punicki), Johanna Sebus (Kościński), Kraniche des Ibykus (Maśiorski).

C) Religia mojżeszowa.

Nie udzielano w tym roku w zakładzie.

D) Przedmioty nadobowiązkowe.

1. Język grecki. Uczniowie klasy III—V. uczęszczali razem na pierwszy kurs 4 godz. tyg. i przerobili materiał według ćwiczeń Winkowskiego i Taborskiego do verba liquida

2. Śpiew. 2 godz. tyg. Nauka teoretyczna obejmowała najważniejsze wiadomości z zakresu pisania i czytania nut, znaków

muzycznych, tudzież dźwięków pod względem ich pokrewieństwa. W części praktycznej nauki zastosowywano wiadomości teoretyczne, prócz tego ćwiczone się w poprawnym śpiewaniu z nut na pieśniach kościelnych i świeckich według podręcznika St. Surzyńskiego. Zorganizowany chór mieszany czterogłosowy składał się z trzech głosów chłopców: 1 sopranu i 2 altów, tudzież z jednego głosu męskiego (pośredniego między tenorem a pierwszym basem). Chór ten śpiewał na mszy szkolnej pieśni kościelne w niedziele i w uroczystości kościelne i narodowe, tudzież świeckie na kilku występach publicznych.

IV. Tematy wypracowań pisemnych.

Klasa V.

a) Z języka polskiego.

1. Krajobraz jesienny i jego nastroje (szk.). 2. Uczucia Gerwazego wobec wyznań Jacka Soplicy, podług podanej dyspozycji (dom.). 3. Potop świata, według Przemian Owidyusza (szk.). 4. Treść i myśl gawędy Mickiewicza „Popas w Upicie“ (szk.). 5. Jacek Soplica i Andrzej Kmicic. Charakterystyka porównawcza (dom.). 6. Rzeźba łądów jako skutek mechanicznego i chemicznego działania wody (dom.). 7. Myśl przewodnia noweli A. Szymańskiego „Srul z Lubartowa“ (szk.). 8. Wiosna a młodość (dom.). 9. Wyrazy tęsknoty w wierszach: Konst. Gaszyńskiego pt. Tęsknota za krajem i Bohd. Zaleskiego dumce: Smutnoż tu, — smutno, bracia, za Dunajem (szk.) 10. Walka duchowa Makbeta przed zbrodnią (dom.).

T. Urbańczyk.

b) Z języka niemieckiego.

1. Ferieneindrücke (dom.). 2. Aus Gellerts Leben (szk.). 3. Uebersetzung aus dem Polnischen (dom.) 4. Das Städtchen und seine Bewohner, nach Hermann und Dorothea (szk.). 5. Der Nutzen des Glases (szk.). 6. Der Pfarrer in Herm. u. Dor. (dom.). 7. Des Kaisers neue Kleider (szk.). 8. Welche Hindernisse hatte Möros zu überwinden? (dom.). 9. Todesritt (szk.). 10. Ein Leichenbegängnis in Rom und heut (dom.). 11. Das Sprichwort „Es ist nichts so fein gesponnen, einmal kommt es an die Sonnen“ erläutert durch „Das klagende Lied“ (szk.). 12. Uebersetzung aus dem Polnischen (dom.). 13. Gedanken beim Schulschluss (szk.).

A. Loewenfeld.

V. Zbiory naukowe.

A) Biblioteka naucz. liczy ogółem 25 dzieł i w b. r. szk. nie została powiększoną.

B) Biblioteka uczniów liczyła w b. r. szk. 500 numerów, powiększyła się zatem o 166 tomów, w czym były dary: TSL. 56 tomów, Dyr. Dr. Krajewskiego 5 t., WP. Adamczyka 5 t., uczniów: Darasza 1 t., Druckera 2 t., Gajkowskiego 2 t., Kuśnierczyka 2 t., Mattera 2 t., Richtera 5 t., Schmidta 6 t., Wacławka 3 t., Znańskiego 2 t.

Biblioteka niemiecka liczyła ogółem 67 numerów, w czym przybyło w bieżącym roku 58 książek pochodzących wyłącznie z darów następujących: od WP. Mandelbauma z Berlina 51, od WP. Adamczyka 2, od uczniów: Adryana 2, Darasza 5, Kiena Huberta 4, Richtera 3, Tschöpa Ryszarda 1.

C) Gabinet fizyczny powiększył się o 38 przyrządów zakupionych do nauki magnetyzmu i elektryczności i o baterję elektr. z 8 ogniw Leclanche'a otrzymaną w darze od firmy „Elektromaterialgesellschaft“ w Wiedniu za pośrednictwem WP. inż. Bobka. — Inwentarz gabinetu liczy 120 numerów.

D) Do Zbiorów przyrodniczych zakupiono 66 okazów minerałów i skał, Tablice geol. Fraasa (7-12), Zittla (6) i mikroskop; zawiadawca wykonał 52 modeli krystalograficznych tekturek i 16 prepar. spiryt; otrzymano nadto w darze: *Buteo lagopus* (od WP. A. Mattera), *Otus vulgaris* (2 okazy od WP. St. Wiśniewskiego), *Picus viridis*, *Tinnunculus cyaneus*, *Falco tinnunculus*, *Mustela vulgaris* (dary uczniów), szafkę na minerały (od ucz. Znańskiego) i od WP. K. Krajewskiego w Krążku 24 okazy do nauki geologii. — Ogólna liczba okazów wynosi 383.

E) Zbiory geograficzno-histor. powiększyły się w b. r. szk. o 19 numerów.

F) Zbiory matematyczne liczą 16 modeli,

G) do geometrii wykreślnej 11 numerów,

H) do rysunków powiększyły się o 12 modeli.

VI. Ważniejsze rozporządzenia władz szkolnych.

1. RSK. z dn. 17/VII 1915 l. 12948 poleca, by bez dowodu szczepienia ospy lub rewakynacji Dyrekcyje uczniów do żadnej klasy nie przyjmowały.

2. Minist. W. i O. z dn. 2/VI 1915 l. 533 i RSK z dn. 19/VII 1915 l. 13738 organizują wojskowe przygotowanie dojrzałszej młodzieży szk.

3. RSK z dn. 29/VII 1915 l. 14741/IV w myśl reskr. Min. W. i O. z dn. 21/VII 1915 l. 22507 zezwoliła wyjątkowo na dopuszczanie do ponownego egz. i klasyfikacji z początkiem r. szk. 1915/16 uczniów, którzy z końcem r. 1914/15 otrzymali stopień niedostateczny z dwóch lub więcej przedmiotów.

4. Reskr. Minist. W. i O. z dn. 25/VIII 1915 l. 25192 i RSK. z dn. 31/VIII l. 18571/IV organizuje klasy t. zw. skombinowane w tych galic. szkołach średn., w których w r. 1914/15 nie było prawidłowej nauki.

5. Prez. RSK. z dn. 1/IX 1915 l. 188 w myśl reskr. Min. W. i O. z dn. 31/VII 1915 l. 2083 wzywa Dyrekcyę, by wobec zwiększającego się ciągle przepełnienia gimnazyów i szkół realnych wpływały pouczająco celem skierowania młodzieży do zawodów praktycznych i szkół zawodowych, przemysłowych, handlowych i seminariów naucz., jako otwierających widoki szybszego uzyskania pomyślnych warunków bytu.

6. RSK. z dn. 19/IX 1915 l. 20611/IV upoważnia wyjątkowo Dyrekcyę do zezwalania uczniom rzeczywiście ubogim na donoszenie o dzieży cywilnej, jednak każdy uczeń nosić musi przynajmniej przepisaną czapkę i odznaki klasy.

7. Dyr. kolei państw. w Krakowie z dn. 26/XI 1915 l. 123-1/II i we Lwowie z dn. 6/XI 1915 l. 386 F/II w myśl reskr. Minist. kol. z dn. 19/XI 1914 l. 17605/6 A zarządzają, że zniżki kolejowe bez wyjątku podlegają opłacie należyt. manipul. w kwocie 1 Kor. od osoby składanej w gotówce równocześnie z podaniem, nadto uczniowie nieuwolnieni od opłaty czesnego mają przedłożyć podanie potwierdzone co do ubóstwa rodziców przez c. k. Starostwa, a na otrzymanym certyfikacie zniżki nakleić stempeł za 25. h. Uczniowie zakładów nie mających czesnego i uczniowie mieszkający z rodzicami w miejscu zakładu otrzymują zniżki na podstawie podań rodziców do Dyrek. kol., w której okręgu leży szkoła; podanie takie ma zawierać potwierdzenie Dyrek. szkoły, iż petent jest uczniem tego zakładu i c. k. Starostwa co do ubóstwa rodziców.

8. Prez. RSK. z dn. 27/III 1916 l. 62 wzywa młodzież i naucz. do żywego i czynnego udziału w „Tygodniu Czerwonego Krzyża“.

9. RSK. z dn. 28/III 1916 l. 6480/IV poleca, by Dyrekcye w Sprawozdaniach umieszczały kronikę udziału zakładu w wojnie światowej.

10. Dyr. kolei państw. w Krakowie z dn. 12/IV 1916 l. 6003/53 b. VI zarządza, że kolejowe legitymacyje szkolne mają być potwierdzane przez Dyrekcję szk. z początkiem każdego półrocza szk. i zawierać dokładne oznaczenie czasu trwania półrocza.

11. Prez. RSK. z dn. 6/V 1916 l. 90 zawiadamia, iż kasy będą przyjmować od uczniów na cele IV pożyczki wojennej kwoty od 2 Kor. za „kartami oszczędnościowymi pożyczki wojennej“.

12. RSK. z dn. 19/X 1915 l. 23114/IV i 9/VI 1916 l. 11248/IV kładąc nacisk na przestrzeganie oszczędności w szkole zaleca unikanie zmian podręczników i pouczanie uczniów o konieczności oszczędzania papieru.

13 Minist. W. i O. z dn. 17/IX 1915 l. 26857, z dn. 5/XI 1915 l. 31784, z dn. 10/XI 1915 l. 30571, z dn. 13/II 1916 l. 2403, z dn. 30/IV 1916 l. 1734 i z dn. 25/V 1916 l. 14989 przyznaje ulgi uczniom szkół średnich z powodu służby wojskowej: 1) Uczniowie, którzy w r. 1914/15 otrzymawszy świadectwo roczne z jednej z klas lub bez tych świadectw rozpoczęli służbę wojskową, obecnie w razie zwolnienia od służby lub czasowego urlopu mogą być w ciągu r. 1915/16 przyjęci do następnej klasy i, jeżeli są zwolnieni od służby, uzyskać świadectwo roczne, czasowo zaś urlopowani poświadczanie, iż są uczniami odnośnej klasy, a nadto, o ile uzyskali za r. 1914/15 pomyślne świadectwo roczne, przystąpić przed ponownem wstąpieniem do służby do egz. rocznego na wzór egz. prywatnych; do takiego egz. są dopuszczeni z końcem r. szk. 1915/16 i podczas feryi także uczniowie wracający na stałe lub czasowo ze służby, którzy uzyskawszy pomyślne św. za r. szk. 1914/15 nawet chwilowo w r. 1915/16 nie uczęszczali do szkoły, uczniowie zaś, którzy nie uzyskali pomyślnego świadectwa za r. 1914/15, składają egz. z materiału tej klasy, do której w r. 1914/15 uczęszczali i z klasy bezpośrednio wyższej, a jeżeli ten egz. wypadł niepomyślnie, wydaje się uczniowi pomyślne świadectwo roczne z klasy za rok 1914/15, w razie pomyślnego wyniku za ten okres. 2) Uczniów przeznaczonych przy klasyfik. r. 1914/15 do egz. poprawczego przypuścić można do tego egz. w ciągu r. 1915/16. 3) W toku nauki należy zwracać szczególną uwagę na uczniów, którzy z powodu odbytej służby wojsk. wstąpią później, aby im umożliwić uzyskanie pomyślnego

świadectwa rocznego. 4) Uczniowie urodzeni do r. 1897 włącznie, którzy w r. 1914/15 uzyskawszy świadectwo roczne (w czasie normalnym tj. po prawidłowym ukończeniu nauki rocznej z końcem II półr., RSK, z dn. 6/XI 1915 l. 25423) z przedostatniej klasy zostali przyjęci w r. 1915/16 do klasy najwyższej, mają przed rozpoczęciem służby wojsk. być dopuszczeni do egz. dojrzałości z ulgami według reskr. Min. W. i O. z dn. 8/X 1914 l. 2988 i 23/X 1914 l. 3195; — do wcześniejszego egz. dojrz. dopuszczać należy także uczniów ur. w r. 1898, którzy w r. 1914/15 uzyskawszy św. roczne w czasie normalnym z przedostatniej klasy obecnie dobrowolnie służą w armii lub legionach. Przepuszczenie do wcześniejszego egz. dojrzał. jest tylko wtedy dopuszczalne, jeżeli uczeń w r. 1915/16 rzeczywiście został przyjęty do klasy najwyższej lub jeżeli pełniąc służbę wojsk. uzyskał urlop w celu uczęszczania do najwyższej klasy i zdania egz. dojrzałości i jeżeli (RSK, z 6/XI 1915 l. 25423/IV) był uczniem tej klasy przynajmniej przez 4 tygodnie, nie można zaś zezwalać w b. r. szk. na wcześniejszy egz. dojrzał. ur. w r. 1898 z tytułu zamierzonego dobrowolnego wstąpienia do służby. 5) Odnośnie do uczniów, którzy w r. 1914/15 otrzymawszy wcześniejsze świadectwo z przedostatniej klasy, jakoteż do uczniów, którzy w r. 1914/15 otrzymawszy świadectwo roczne z jednej z klas niższych, z powodu służby nie mogą w r. szk. 1915/16 kontynuować nauki, zastrzega sobie Min. W. i O. wydanie w swoim czasie odpowiednich zarządzeń, które umożliwią po powrocie ze służby pierwszym uzyskanie św. dojrz. drugim dalszą naukę bez straty roku. Min. W. i O. z dn. 15/III 1916 l. 1091 rozszerzyło ulgi odnoszące się do wydawania wcześniejszych świadectw rocznych i przypuszczania do wcześniejszego egz. dojrzał. także na uczniów z r. 1898.

14. Minist. Obr. kraj. z dn. 23/III 1916 l. 591—XIV i Minist. Woj. z dn. 14/III 1916 Abt. W. Nr. 2822 odnośnie do uczniów rocznika 1898 w razie dobrowolnego ich wstąpienia do służby przyznaje warunkowo prawo jednoroocznej służby uczniom w r. 1915/16 kl. VI, zaś prawo noszenia odznak jednoroocznych ochotników uczniom kl. V gimnazyów.

VII. Wychowanie fizyczne młodzieży i wycieczki naukowe.

A) Gimnastykę jako przedmiot obowiązkowy prowadzono według systemu Linga z uwzględnieniem zabaw ruchowych

w czasie pogodnym na obszernym podwórzu gimnazjalnym, podczas niepogody i zimy w sali Sokoła. Uczniowie starsi pobierali naukę gimnastyki stosownie do rozp. M. W. i O z dnia 2. czerwca 1915 L. 533 według wskazówek „Richtlinien für die militärische Jugendvorbereitung“ w przepisany wymiarze godzin z uwzględnieniem wieku i uzdolnienia fizycznego uczniów. Oprócz ćwiczeń wolnych i musztry odbywały się ćwiczenia polowe, w których brali udział uczniowie starsi, a celem ich było obok teoretycznych wiadomości praktyczne wyćwiczenie uczniów w odbywaniu krótszych i dłuższych (do Sierszy i Lipowca) marszów, wyrobienie hartu ciała i ducha, zamiłowania do porządku i karności, posłuszeństwa i koleżeństwa.

b) Celem pogłębienia wiadomości z mineralogii, geologii, fizyki i chemii urządzano dla klas IV i V wycieczki naukowe do pobliskich ognisk przemysłowych, gdzie uczniowie zaznajamiali się z urządzeniami fabrycznymi i ich produkcją. Dzięki uprzejmości JWP. Dyrektorów, Kierowników i Inżynierów, którzy z całą ochotą udzielali gruntownych objaśnień, zwiedzono dokładnie następujące zakłady przemysłowe: Dnia 2/VI w Sierszy kopalnię węgla kamiennego szyb Artur, elektrownię i cementownię „Górka“, dnia 8/VI w Miękinii łomy porfiru, w Czerny dawne łomy marmuru, w Tenczynku browar parowy, dnia 16/VI w Trzebini parową fabrykę cegieł, rafineryę nafty, fabrykę armatur i zakład impregnacyi drzewa.

* * *

Na tem miejscu składa Dyrekcyja gorące podziękowanie JWP. Dyrektorom, Kierownikom i Inżynierom wspomnianych zakładów przemysł za trudy i uprzejmość, jaką przy tej sposobności naszemu zakładowi okazali.

VIII. Pomoc koleżańska, stypendya i wsparcia.

A) P o m o c k o l e ż a ń s k a Inwentarz liczy 191 przedmiotów, przeważnie podręczników szkolnych, w czem przybyło w b. r. szk. 116. W liczbie tej pochodziło z darów WP. Adamczyka 2 ks., od WP. S. Jakubowskiego we Lwowie 1, Dra Krajewskiego 1, uczen. Kunzównej 6, WPny. Papuzińskiej 1, WPny. Tokarzewskiej 2, Prof. Topolskiego 2, Prof. Urbańczyka 1, uczniów Kalksteina 4, Kuli 1, Mattera 3, Richtera 2, Rudolphięgo 10, Schmelca 1.

Wierzbickiego 1. Resztę przyborów i książek kupiono. Ogółem z Pomocy koleżańskiej korzystało 29 uczniów.

Dla przysporzenia dochodów Pomoc koleżańska uprawiła i obsadziła ziemniakami pole naprzeciw budynku gimnazjalnego, leżące odłogiem.

Stan kasy.

a) Dochody :

Pozostałość z poprzedz. r.	37 K 02 h
Od Wydziału Towarzystwa Gimnazjum	50 " 71 "
„ Prof. Loewenfelda	12 " — "
„ W Pani Dulowskiej	5 " 20 "
„ WP. Jastrzębskiego	5 " — "
„ ucznia Rynducha	2 " — "
Rabaty od księgarni Wojnara	26 " 85 "
Z puszeki	55 " 08 "
Zwroty za zgubione i zniszczone książki	5 " 80 "
Razem	<u>199 K 66 h</u>

b) Rozchody :

Zakupno podręczników i przyborów naukowych	154 K 45 h
Koszta sprowadzania książek	7 " 85 "
Jednemu uczniowi na przybory rysunkowe	3 " — "
Koszta uprawy pola	32 " 16 "
Razem	<u>197 K 46 "</u>

c) Zestawienie :

Dochód	199 K 66 h
Rozchód	<u>197 " 46 "</u>

Pozostaje zatem na rok przyszły 2 K 20 h

B) Stypendya : 1 ucz. otrzymał styp. Rady powiatowej w Chrzanowie z fund. im. Ekscell. A hr. Wodzickiego w kwocie 250 K, 3 uczn. z fund. śp. Dyzmy Chromego po 300 K, 1 ucz. z tej samej fund. 200 K.

C) Wsparcia. C. k. Starostwo w Chrzanowie udzieliło wsparcia dla 17 uczniów podupadłych wskutek wojny w łącznej kwocie 500 K, 2 uczniów otrzymało wsparcie po 60 K z fund. WP. Mandelbauma z Berlina, 4 uczniów od Tow. Pryw. Gimn. realn. w łącznej kwocie 162 K.

IX. Statystyka zakładu.

(Liczby po prawej stronie znaku +/- oznaczają prywatystów).

	Kl. I.	Kl. II.	Kl. III.	Kl. IV.	Kl. V.	Razem
I. Liczba uczniów.						
Z końc. r. szk. 1914/15 było . . .	18 -3	16 -2	21 -3	15 -2	—	70 -10
Na początku r. szk. 1915/16 przyj.	50 -17	22 -1	33	29 -1	16	150 -19
W ciągu r. przyjęto	1	—	2	1	1	5
Razem więc przyjęto w r. 1915/16	51 -17	22 -1	35	30 -1	17	155 -19
Mianowicie :						
1. Z tut. zakładu :						
a) z promocją bez przerwy . . .	—	15 -1	17	21 -1	13	66 -2
b) " " po przerw. roczn.	—	1	7	5	—	13
c) repetentów	—	1	1	1	—	3
2. Z innych zakładów :						
a) z promocją	—	4	3	1	1	9
b) repetentów	—	—	2	—	—	2
c) na podstawie egz. wst. . . .	50 -17	1	3	1	2	57 -17
d) świad. odejścia	1	—	2	1	1	5
Razem	51 -17	22 -1	35	30 -1	17	155 -19
W ciągu r. szk. wystąpiło	5 -1	1	6	2	6	20 -1
" " " " przeszło w stu- dyum prywat.	—	—	1	2	1	4
Zatem przy końcu r. szk. 1915/16 było	46 -16	21 -1	28 -1	26 -3	10 -1	131 -22
II. Według miejsca urodzenia było :						
Z Chrzanowa	15 -8	5	4 -1	6 -1	3 -1	33 -11
Z powiatu chrzanowskiego . . .	24 -2	9	8	11	4	56 -2
Z innych powiatów galic.	7 -5	7 -1	14	7 -2	2	37 -8
Z " kraj. Monar.	—	—	1	—	—	1
Z " Państw. Eur.	- -1	—	1	2	1	4 -1
Razem	46 -16	21 -1	28 -1	26 -3	10 -1	131 -22
III. Według miejsca pobytu ro- dziców było :						
a) z Chrzanowa	19 -11	8	11 -1	11 -2	6 -1	55 -15
b) z powiatu chrzanowskiego . .	26 -5	9 -1	11	13 -1	2	61 -7
c) z " krakowskiego	—	—	—	—	1	1
d) z " oświęcimskiego	1	3	4	—	—	8
e) z " rawskiego	—	—	1	1	—	2
f) z " samborskiego	—	—	—	1	—	1
g) z " tarnopolskiego	—	—	1	—	—	1
h) z " tarnowskiego	—	1	—	—	—	1
i) z Królestwa Polskiego	—	—	—	—	1	1
Razem	46 -16	21 -1	28 -1	26 -3	10 -1	131 -22

	Kl. I.	Kl. II.	Kl. III.	Kl. IV.	Kl. V.	Razem
IV. Według stanu rodziców było:						
Synów a) właśc. i dzierzaw. dóbr	—	—	1	—	—	1
„ b) włościan i mieszcz. roln.	3	2	2	—	1	8
„ c) właścicieli realn.	—	—	—	—	—	—
„ d) rzemieśln. i przemysł.	5	2	5	5- -1	1	18- - 1
„ e) kupców	8- - 4	3	3- -1	3	1- -1	18- - 6
„ f) urzędników i sług. rząd. i auton.	14- - 5	5- -1	9	7- -2	1	36- - 8
„ g) nauczycieli	—	—	1	—	—	1
„ h) inżyn., urzędnik. pryw. i oficjal.	6- - 4	1	7	6	4	24- - 4
„ i) robotników i zarobn.	8- - 1	3	—	1	—	12- - 1
„ j) wdów	2- - 2	5	—	3	2	12- - 2
k) Sierót po obojgu rodzicach	—	—	—	1	—	1
Razem	46- -16	21- -1	28- -1	26- -3	10- -1	131- -22
V. Według jęz. ojczystego było:						
Pclaków	46- -16	20- -1	28- -1	26- -3	10- -1	130- -22
Rusinów	—	1	—	—	—	1
Razem	46- -16	21- -1	28- -1	26- -3	10- -1	131- -22
VI. Według wyznania było:						
Religii rzym.-kat.	39- -11	17- -1	25	20- -2	9	110- -14
„ grecko-kat.	—	1	—	1	—	2
„ mojżesz.	7- - 5	3	3- -1	5- -1	1- -1	19- - 8
Razem	46- -16	21- -1	28- -1	26- -3	10- -1	131- -22
VII. Wiek uczniów.						
W roku 1916 kończy lat 11	13	—	—	—	—	13
„ „ 12	13- - 4	6	—	—	—	19- - 4
„ „ 13	13- - 7	5	5	—	—	23- - 7
„ „ 14	5- - 3	4- -1	8	4	—	21- - 4
„ „ 15	2- - 2	3	7	9- -1	2	23- - 3
„ „ 16	—	3	6	8- -1	4	21- - 1
„ „ 17	—	—	2- -1	3	4	9- - 1
„ „ 18	—	—	—	1- -1	- -1	1- - 2
„ „ 19	—	—	—	—	—	—
„ „ 20	—	—	—	—	—	—
„ „ 21	—	—	—	1	—	1
Razem	46- -16	21- -1	28- -1	26- -3	10- -1	131- -22
VIII. Stypendya i zapomogi.						
a) Stypen. pobierało uczn.	—	—	—	4	1	5
W łącznej kwocie	—	—	—	150 K	200 K	1350 K
b) Zapomogi otrzymało uczn.	6	4	3	5	3	21
W łącznej kwocie	180 K	142 K	110 K	260 K	90 K	782 K

	Kl. I.	Kl. II.	Kl. III.	Kl. IV.	Kl. V.	Razem
IX. Frekwencya na przedmioty nadobow.						
a) j. grecki	—	—	7	11	6	24
b) śpiew	9	5	12	10	8	44
X. Uzupełnienie klasyfik. za r. szk. 1914/15.						
Do egz. popraw. przeznaczono .	2- -1	3	1	3	—	9- -1
Egz. złożyło	1- -1	2	1	3	—	7- -1
„ nie złożyło	1	1	—	—	—	2
Dopuszczonych po myśli reskr. RSK. z dn. 29/VII 1915 l. 14741/IV. złożyło egzam.	—	2	—	—	—	2
Więc wynik klasyf. za r. 1914/15 był:						
Uznano do kl. wyższ. za						
a) chlubnie uzdolnionych . . .	4	4	7- -1	4	—	19- -1
b) uzdolnionych	10- -3	7- -1	11- -2	10	—	38- -6
c) na ogół uzdoln.	1	3	1	- -1	—	5- -1
d) nieuzdoln.	3	1- -1	1	1	—	6- -1
e) nieklasyfik.	—	—	—	- -1	—	- -1
f) hospitantów	—	1	1	—	—	2
Razem .	18- -3	16- -2	21- -3	15- -2	—	70- -10
XI. Wynik klasyfikacji z końcem r. szk. 1915/16.						
Do klasy następnej jest:						
a) chlubnie uzdolnionych . . .	11- -4	3	6	8	1(2)	29(2)- -4
b) uzdolnionych	20- -8	13- -1	16	12- -1	6(2)	67(2)- -10
c) na ogół uzdoln.	1- -1	—	2	—	—	3- -1
d) nieuzdolnionych	12	3	3- -1	2- -1	2	22- -2
e) do egz. popraw. przeznacz. .	2- -3	—	—	2- -1	- -1	4- -5
f) do egz. uzupeł. przesn. . .	—	—	—	—	1	1
g) nieklasyfik.	—	1	—	—	—	1
h) hospitantów było	—	1	1	2	—	4
Razem .	46- -16	21- -1	28- -1	26- -3	10(4)- -1	131(4)- -22

X. Kronika zakładu.

Dn. 18 VIII. r. 1915 jako w dniu Urodzin Najj. Pana wziął kierownik z gronem udział w uroczystym nabożeństwie.

Z początkiem r. szk 1915/16 otwarto klasę V.

Rok szkolny rozpoczął się nabożeństwem dn. 3. IX. 1915.

Dn. 28. IX. i 5 X. 1915 wzięli uczniowie kl. IV. i V. udział w zbiórce wełny i kauczuku na cele wojenne.

Dn 29. IX. 1915 przystąpili uczniowie do Spowiedzi, a najazutrz do Komunii św.

Dn. 4. X. 1915 jako w dniu Imienin Najj. Pana wzięła szkoła udział w uroczystym nabożeństwie, po którym odbył się w przystrojonej sali zakładu poranek z nast. programem: Kantata ułożona przez prof. Urbańczyka, wykład prof. Urbańczyka „O życiu i rządach Cesarza Franciszka Józefa I.“, deklamacja ucz. Adryana, przemówienie kierownika, chór szkolny Uroczystość zaszczytli obecnością przedstawiciele tut. władz rządowych i autonom. Przy tej sposobności złożyli na rzecz Czerwonego Krzyża ucz. kl. I—26·40 K, II—5 K, III—11·18 K, IV—9·70 K, V—12 K.

Dn. 14. X. 1915 odbyli uczn. ćwiczenia polowe w Sierszy.

Dn. 17. X. 1915 na rzecz „Kolumny legionów“ w Krakowie złożyła kl. I—17 K, II—5·84 K, III—15 K, IV—5·60 K, V—5·50 K. Grono 31 K.

Dn. 19. XI. 1915 jako w dniu Imienin śp. Cesarzowej Elżbiety wziął zakład udział w nabożeństwie żałob.

Dn. 29. XI. 1915 jako w rocznicę Powstania listop. wziął zakład udział w nabożeństwie, po którym nastąpił w szkole wykład prof. Steca o Powstaniu listop.

Dn. 2. XII 1915 jako w 67. rocznicę wstąpienia na Tron Najj. Pana po nabożeństwie odbył się w zakładzie uroczysty poranek z wykładem prof. Steca.

Dn. 10. i 11. I. 1916 uczn. kl. IV. i V. wzięli udział w zbiorce metali na cele wojenne.

Dn. 12. II. 1916 jako w rocznicę Powstania stycz. wziął zakład udział w nabożeństwie i w wieczorku; do programu tego wieczorku przyczynił się zakład deklamacją ucz. Juszcakiewiczówniej, odczytem o Powstaniu stycz. ucz. Punickiego, deklamacją zbiorową wyjątku z Kordyana (akt III. sc. IV. i V.) i chórem.

Dn. 16. III 1916 odbyły się ćwiczenia polowe w Lipowcu.

Od 15—18. IV. odbyli uczniowie rekolekcje pod kierunkiem ks. Dra Feliksa Bytomskiego i przystąpili do św. Sakramentów Pokuty i Ołtarza.

Dn. 1. V. 1916 na rzecz „Czerwonego Krzyża“ złożyła kl. I.—19·60 K, II—7·20 K, III.—8·11 K, IV.—9·40 K, V.—15 K.

Dn. 4. V. 1916 ucz. kl. V. rozsprzedali odznaki na dochód „Czerwonego Krzyża.“

Dn. 9. V. 1916 grono i ucz. wzięli udział w nabożeństwie, odprawionem przez ks. kat. Serafina na intencję zgłaszających się do szeregów uczniów kl. V: Kościelniaka, Kościńskiego, Spiry i Zegartowskiego.

Dn. 17. i 18. V. 1916 przeprowadził wizytację zakładu JWP. Radca Rządu Stanisław Rzepiński, c. k. Inspektor krajowy.

Dn. 2. VI. 1916 odbyli ucz. kl. IV. i V. wycieczkę nauk. do zakładów w Sierszy, dnia 8. VI. do Miękini, Krzeszowic i Tenczynka, dn. 16. VI. do Trzebinii.

Dn. 23. VI. 1916 przystąpili uczniowie do Spowiedzi, a na-jajutrz do Komunii św.

Dn. 25. VI. 1916 wziął zakład udział w uroczystości odsło-nięcia „Tarczy Legionów“ powiatu chrzanowskiego.

Dn 28. VI. 1916 wziął zakład udział w nab. żał. za spokój duszy śp. Cesarza Ferdynanda.

Dn 30. VI. 1916 zakończono rok szk. uroczystem nab., po którym rozdano uczniom świadectwa.

W bież. r. szk. zakład poniósł ciężką stratę: dn. 16 I. 1916 zmarł w Wiedniu Radca Dworu, **Emanuel Dworski**, kraj. inspektor szk., do którego rejonu zakład należał, zaś z dnia 16. III. 1916 przeszedł w czasowy stan spoczynku Dr. **Ignacy Dembowski**, wiceprezydent Rady Szk. kraj. We wdzięcznej pamięci chować będzie zakład obu gorących swych opiekunów, których życzliwości zawdzięcza swój rozwój i przetrwanie najcięższych dni zeszłego r. szk.

XI. Wykaz książek szkolnych,

których się używać będzie w roku szkolnym 1916/17.

Klasa I.

Wielki katechizm religii katolickiej. Kraków 1910, K 0·60; T. Lewicki, Początki nauki jęz. łacińskiego dla I. klasy gimn. Lwów 1913 K 2·40; F. Konarski, Zwięzła gramatyka jęz. polskiego, Lwów 1911 K 0·50; Dr. M. Reiter, Czytania polskie dla kl. I., Lwów 1910 K 3—; German—Petelenz—Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla kl. I. Wyd. 7. Lwów 1910, K 2·40; Benoni i Tatomir, Krótki rys. geografii, opracował Wierzbiński, Wyd. 9. Lwów 1908, K 1—; Gebert i Gebertowa, Opowiadania z dziejów ojczystych, Lwów 1912 Wyd. 2. K 2 50; K. Strutyński, Arytmetyka, stopień niższy. Lwów 1912, K 3·20; Dr. Jamrógiwicz—Strutyński, Geometria poglądowa, stopień niższy. Lwów 1912, K 3—; Dr. Nusbaum—Wiśniowski, Wiadomości z zoologii dla niższ. kl. szk. średn. Wyd. 3. Lwów 1910, K 3 60; Dr. J. Limbach, Botanika na kl. I. i II. szk. średn. Lwów 1913 K 3 40.

Klasa II.

Wielki katechizm religii katolickiej. Kraków 1910, K 0·60; Dr. Z. Samolewicz, Zwięzła gramatyka jęz. łacińskiego dla kl. I i II. Wyd. 6. Lwów 1907, K 1—; Steiner—Scheindler—Samolewicz—Frączkiewicz, Ćwiczenia łacińskie dla kl. II. Wyd. 6. Lwów 1913, K 1·80; A. Małecki, Gramatyka jęz. polskiego szkolna. Wyd. 11. Lwów 1911, K 2·40; Dr. M. Reiter, Czytania polskie dla II. kl. Lwów 1911, K 3·40; German—Petelenz—Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla II. klasy, Wyd. 6. Lwów 1912, K 2·80; M. Siwak, Geografia dla kl. II. i III. Wyd. 2. Lwów 1913, K 3·20; Kozenn, Atlas szkolny, K 8—; Dr. K. Krotoski, Historia powszechna na kl. niższe tom I. Kraków 1908, K 2·50; K. Strutyński, Arytmetyka, stopień niższy. Lwów 1912, K 3·20; Dr. Jamrógiewicz—Strutyński, Geometria pogładowa, stopień niższy Lwów 1911, K 3—; Dr. Nusbaum—Wiśniowski, Wiadomości z zoologii dla niż. kl. szk. średn. Wyd. 3. Lwów 1910, K 3·60; Dr. J. Limbach, Botanika na klasę I i II. szk. średnich. Lwów 1913, K 3·40.

Klasa III.

Ks. Jougan, Liturgika, Wyd. 4. Lwów 1910, K 1·40; Ks. Szydelski, Dzieje bibl. star. zakonu. Lwów 1912, K 1·50; Dr. Samolewicz—Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego, Część II. Składnia, Wyd. 10. Lwów 1913, K 2·40; F. Pruchnicki, Ćwiczenia łacińskie dla klasy III. Wyd. 6. Lwów 1912, K 1·80; Dr. W. Krajewski, Czytania łacińskie dla kl. III, IV i V gimn. Lwów 1913, K 3·60; A. Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9—11. Lwów 1911, K 2·40; Dr. M. Reiter, Czytania polskie dla III. kl. Lwów 1912, K 3·40; German—Petelenz—Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla kl. III. Wyd. 5. Lwów 1911, K 2·80; Dr. Petelenz, Deutsche Grammatik, Wyd. 4. Lwów 1911, K 1·80; M. Siwak, Geografia dla kl. II. i III. Wyd. 2. Lwów 1913 K 3·20; Kozenn, Atlas szkolny K 8—; Gebert i Gebertowa, Opowiadania z dziejów Monarchii austr.—węg. Lwów 1912, K 2·50; K. Strutyński, Arytmetyka, stopień niższy. Lwów 1912, K 3·20; Dr. Jamrógiewicz—Strutyński, Geometria pogładowa, stopień niższy. Lwów 1911, K 3—; Wł. Żłobicki, Wiadomości z fizyki dla kl. III. i IV. Lwów 1913, K 3·20.

Klasa IV.

Ks. Dąbrowski, Historia biblijna zakonu nowego Wyd. 4. Lwów 1910, K 1·70; Dr. Samolewicz—Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego, Część II. Składnia. Wyd. 10. Lwów 1913, K 2·40;

F. Próchnicki, Ćwiczenia łacińskie dla kl. IV. Wyd. 5. Lwów 1913, K 2·20; C. Iulii Caesaris Commentarii de bello Gallico. Wydał F. Terlikowski, Wyd. 4. Lwów 1912, K 2·20; Dr. W. Krajewski, Czytania łacińskie dla kl. III, IV i V. Lwów 1913, K 3·60; A. Małecki, Gramatyka jęz. polskiego szkolna, Wyd. 9—11, K 2·40 Próchnicki—Wojciechowski, Wypisy polskie. Tom IV. Lwów 1911, K 3·60; Dr. S. Węckowski, Książka do nauki języka francuskiego Część I. Wydanie 3. Lwów 1913, K 2·30; German—Petelenz—Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla kl. IV. Wydanie 4. Lwów 1910, K 3—; Dr. Petelenz, Deutsche grammatik, Wyd. 4 Lwów 1911, K 1·80; S. Majerski, Geografia monarchii austro-węgiersk. Wyd. 6. Lwów 1912, K 2·20; Kozenn, Atlas szkolny, K 8— W. Zakrzewski, Historia powszechna. Część I. Wyd. 7. Kraków 1911, K 2·40; Dr. J. Miłułowicz, Podręcznik Arytmetyki dla kl. IV. Lwów 1911, K 1·50; A. Łomnicki, Geometria. Część I. i II. dla klasy IV. i V. Wyd. 2. Lwów 1912, K 3·40; W. Żłobicki, Wiadomości z fizyki dla III. i IV. klasy szk. średn. Lwów 1913, K 3·20; Duchowicz—Wiśniowski, Wiadomości z chemii i mineralogii dla kl. niż. Lwów 1911, K 2·80.

Klasa V.

Ks. Jeż, Nauka wiary katol. Część I. Wyd. 3. Kraków 1911, K 2—; Dr. Samolewicz—Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Składnia. Wydanie 10. Lwów 1913, K 2·40; T. Sinko, Wiązanka wierszy Owidyusza z dodatkiem wybranych elegii Tibulla i Propercyusza. Lwów 1912, K 1·60; Dr. W. Krajewski, Czytania łacińskie dla kl. III, IV. i V. gimn. Lwów 1913, K 3·60; J. Jędrzejowski, Tytusa Liwiusza, Dzieje rzym. Lwów 1914, K 2·40; Fr. Próchnicki i Dr. K. Wojciechowski, Wypisy polskie dla klasy V. Lwów 1911, K 3·80; J. Ippold i A. Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galiz. Mittelschulen I. Th. V Kl. Wyd. 3. Lwów 1912, K 3·80; Dr. St. Węckowski, Książka do nauki języka francuskiego. Część II. Lwów 1910, K 2·80; Dr. St. Pawłowski, Geografia dla klas wyższych. Część I. Lwów 1914, K 2·30; Win. Zakrzewski, Historia powszechna. Część I. Wyd. 7. Kraków 1911, K 2·40; Win. Zakrzewski, Historia powszechna. Część II. Wyd. 5. Kraków 1908, K 2·40; Dr. J. Miłułowicz, Podręcznik arytmetyki dla kl. V. Lwów 1912, K 1·50; A. Łomnicki, Geometria, Część I. i II. dla klasy IV. i V. Planimetria i stereometria, Lwów 1914. Wyd. 2, K 3·40; Dr. Tad. Wiśniowski, Zasady mineralogii i geologii. Wyd. 3. Lwów 1912, K 3—; J. Rostafiński, Botanika szkolna dla klas wyższych Wyd. 4. Kraków

1911, K 3:20; Łazarski, Zasady geometryi wykreslnej. Wyd. 4. Lwów 1914, K 3:40:

Klasa VI.

Ks. Jeż, Nauka wiary katol. Część II. Kraków 1913, K 2—; Samolewicz—Sołtysik, Gramatyka jęz. łacińskiego. Część II. Wyd. 10. Lwów 1913, K 2:40; T. Sołtysik, C. Sallustii Crispi Bellum Catilinae. Lwów 1910, K 0:70; Wergiliusz, Wybór z dzieł. oprac. T. Sinko (w druku); J. Szczepański, Wybór mów Cyserona. Część I. Lwów 1913, K 2:60; Chrzanowski i Wojciechowski, Wypisy polskie dla klas wyższych. Część I. Lwów 1913, K 3:50; Ippold i Stylo, Deutsches Lesebuch für die ob. Klassen der galiz. Mittelschulen II. Teil. VI Klasse. Wyd. 2. Lwów 1910, K 3:60; St. Węcowski, Książka do nauki jęz. francuskiego. Część III. Lwów 1910. K 3:20; W. Zakrzewski, Historia powszechna, Część III. Wyd. 5. Kraków 1913, K 2:80; A. Pawłowski, Geografia dla klas wyższych. Część II. K 2:80; J. Miłułowicz, Podręcznik arytmetyki dla kl. VI. Lwów 1913, K 1:60; A. Łomnicki, Geometria. Część III i IV. dla kl. VI—VIII. Lwów 1912, K 3:80; Kranz, Logarytmy. Wyd. 2. Kraków 1912, K 1—; J. Nusbaum, Zoologia dla klas wyższych szk. śr. Wyd. 2. Lwów 1912, K 3:60; A. Sucheni, Zasady chemii nieorganicznej. Lwów 1908, K 3:20; Łazarski, Zasady geometryi wykresl. Wyd. 4. Lwów 1914, K 3:40.

XII. Bursa.

W bieżącym roku szk. nie została otwarta.

XIII. Spis uczniów.

Nazwiska ujęte w nawias oznaczają uczniów, którzy w ciągu roku wystąpili ze zakładu; druk tłusty oznacza uczniów chlubnie uzdolnionych, cyfra I przy nazwisku ucznia oznacza uczniów do klasy następ. uzdolnionych i na ogół uzdolnionych; zaznaczono również skröceniami, którzy uczniowie i z jakiego przedmiotu zostali przeznaczeni do egz. popr. po feryach.

Klasa I.

1. Bernacik Stanisław I, 2. Borzejowski Artur Stefan Józef I, 3. Broczkowski Tadeusz Edward, 4. Bronikowski Władysław I, 5. **Brożyna** Wacław Jan, 6. Byrski Józef, 7. **Bzowski** Leon, 8. Czapór Tadeusz Wojciech Juliusz, 9. Dąbek Zygmunt, 10. Dreziński Lesław Aleksander I, 11. **Drucker** Leopold, 12. Drucke-równa Stefania (pryw.) I, 13. Dworniczek Czesław I, 14. Gładyszek Stefan I, 15. Göblówna Jadwiga (pryw.) I, 16. Greiwer Elimelech, 17. Grzelewska Janina Anna (pryw.) I, 18. Grzyb Stefan I,

19. Jeleń Józef I, 20. Jewak Władysław I, 21. **Juszczakiewiczówna** Marya Józefa (pryw.), 22. **Kien** Henryk Paweł, 23. Kieres Andrzej Mikołaj I, 24. Kieszkówna Julia Balbina (pryw.) I, 25. Kleinówna Hanna (pryw) I, 26. Kleinówna Lea (pryw) I, 27. **Kluka** Józef Jan, 28. Korzeniowski—Kreizer Henryk Kamil I, 29. Korycik Jakób I, 30. Kościelniak Jan I, 31. Kunzówna Marya Helena (pryw) I, 32. (Kuppermann false Wasserberg Jakób wyst. 9/V 1916), 33. Kühnreich Izak I, 34. (Leibler Maks pryw. wyst. 29/I 1916), 35. Litwinowicz Kazimierz Czesław I. 36. Markiewicz Stanisław Andrzej I, 37. Mentelski Jan Paweł, 38. (Michoń Jan wyst. 21/XII 1915), 39. Niedzielska Natalia Aniela (pryw. popr. z hist.), 40. **Niemczyk** Franciszek, 41. Nowakowski Stefan Leon I, 42. **Olszowska** Aniela Józefa (pryw.) 43. **Pajak** Edward Franciszek, 44. Partykówna Zofia (pryw.) I, 45. Praissówna Adela (pryw. popr. z geogr.), 46. Pyzio Andrzej Czesław (popr. z hist.), 47 (Pyzio Roman wyst. 7/II 1916), 48. Richterówna Eleonora (pryw.) I, 49. Rudolf Adolf Floryan, 50. **Rzepka** Stanisław, 51. Sachs Salomon, 52. Sędzielowski Emil (popr. z rel.), 53. (Sikora Stanisław wyst. 15/II 1916), 54. (Sobesto Ryszard wyst. 10/II 1916), 55. Spyra Zygmunt, 56. Stoczek Stanisław Floryan I, 57. Sudrzyk Bolesław Wiktor, 58. Teclówna Henryka Anna (pryw. popr. z nat.), 59. **Tyszowiecki** Jerzy Stefan (pryw.), 60. Waga Tadeusz Aleksander I, 61. Waldner Mojżesz, 62. Weber Ludwik I, 63. **Werner** Juda, 64. **Witkowski** Ludwik, 65. **Wolfówna** Szyfra Salomea, (pryw.), 66. **Zaczyński** Jan, 67. Zieliński Józef Antoni I, 68. Zygmunt Stanisław Wojciech.

Klasa II.

1. Blonder Henryk I, 2. Bogucki Kazimierz I, 3. Brożek Władysław I, 4. Chwirut Włodzimierz I, 5. Chwirutówna Janina (pryw.) I, 6. Dąbek Józef I, 7. Gajkowski Kazimierz I, 8. Jarmułowicz—Łoziński Adam Tadeusz (nieklasyfik.), 9. Jastrzębski Wiktor I, 10. Kieszek Józef I, 11. Korzeniowski—Kreizer Roman I, 12. **Kutek** Józef, 13. Leisten Izaak hospit., 14. Łączka Tadeusz, 15. Marcela Franciszek I, 16. Maśiorski Maryan I, 17. Palka Eugeniusz, 18. Schmidt Lucyan I, 19. Szoda Tomasz I, 20. **Świeszek** Piotr, 21. Wildstein Abraham, 22. (Zagórski Józef wyst. 18/XI 1915), 23. **Zajac** Emil.

Klasa III.

1. Berner Tadeusz Józef I, 2. Darasz Bolesław, 3 (Dyba Ludwik Emilian wyst. 15/I 1916), 4. Germata Narcyz Eugeniusz I, 5. Głuch Edward Alojzy, 6. Hawliczek Kazimierz I, 7. Jasiński Antoni, 8. Kalkstein Stanisław Maryan Ferdynand Jakób I, 9 (Kęp-

ka Leon Jan wyst. 5/XI 1915), 10. Kieszek Henryk Wincenty I, 11. Klein Chaskel (pryw.), 12. Korzeniowski—Kreizer Stanisław Henryk I, 13. **Kosowski** Mieczysław Stefan, 14. Krawecki Jan Maryan I, 15. **Kuśnierczyk** Jan, 16. Leibler Henryk I, 17. (Miziołek Antoni wyst. 4/V 1916), 18. Oczkowski Maryan Euzebiusz I, 19. **Pasternak** Tadeusz Bolesław, 20. (Racibor Józef wyst. 15/I 1916), 21. Rodziński Eugeniusz Stefan I, 22. Rudolphi Karol Adam Józef I, 23. Schmelz Artur I, 24. Scholter Henryk Józef I, 25. **Siuda** Ludwik, 26. Stanko Józef Teofil I, 27. (Stuglik Tadeusz Jan wyst. 1/XI 1915), 28. Sutkowski Stanisław I, 29. **Szafran** Maksymilian, 30. Szcześniak Edward Alojzy I, 31. **Szopa** Stanisław, 32. Trytko Zygmunt Stanisław I, 33. Urbach Bernard I, 34. Winiarski Jan (nadzwycz.), 35. (Zygmunt Jan wyst. 10/XII 1915).

Klasa IV.

1. **Adryan** Józef Jan, 2. Blonder Ignacy I, 3. Bobek Józef I, 4. Cygan Jan I, 5. Dęśół Antoni I, 6. Durst Hirsch (popr. z geogr.), 7. Glahs Juda Henoch I, 8. (Horniak Eugeniusz wyst. 5/X 1915.), 9. Kantor Edward Antoni, 10. Karmański Piotr Jerzy I, 11. **Kien** Hubert Stefan, 12. Kluger Chaskel I, 13. Kochanek Edward Ignacy I, 14. Kostmanowicz Stanisław Kostka (nadzwycz.), 15. Kot Stefan Antoni, 16. Kunzówna Walerya Marya (pryw.) I, 17. **Malara** Stefan Józef, 18. Matusik Władysław I, 19. **Mizia** Alojzy Jan, 20. **Moll** Stanisław, 21. **Pers** Piotr, 22. Piekarski Franciszek Marek I, 23. (Richter Gabryel wyst. 26/II 1916), 24. **Rosenberg** Józef, 25. Szlachcic Jan (popr. z chemii), 26. Tauzowicz Alexander (pryw.), 27. Tecl Edward Teofil (pryw. popr. z chemii), 28. Tschöp Ferdynand I, 29. Winiarski Stanisław (nadzwycz.), 30. Wysocki Franciszek Karol I, 31. **Znański** Józef Wincenty.

Klasa V.

1. Bromberger Jakób, 2. Bytomski Bolesław Jan I, 3. Grzelewski Tadeusz Maksymilian I, 4. Klein Salomon (pryw. popr. z j. franc.), 5. **Kościelniak** Józef (wcześn. świad. dn. 10/V 1916), 6. **Kościński** Remigiusz Aleksander Karol (wcześn. świad. dn. 10/V 1916), 7. Krajewski Konrad Maryan I, 8. Kula Stefan, 9. (Matter Herman Ryszard Wincenty wyst. 18/II 1916), 10. Małowski Eugeniusz Tomasz (egz. uzupełn.), 11. **Oczkowski** Mieczysław Franciszek, 12. Punicki Stanisław Maryan I, 13. (Różycki Władysław Aleksander wyst. 1/XII 1915), 14. Spyra Władysław (wcześn. świad. 10/V 1916), 15. Stanik Julian Kasper I, 16. Tschöp Ryszard Ferdynand I, 17. Zegartowski Stanisław (wcześn. świad. 10/V 1916)I.

XIV. Ogłoszenie.

Wpisy uczniów i egzamina wstępne do klasy I. na rok 1916/17 odbędą się po feryach dnia 1. września o godz. 8. rano.

Wpisy uczniów do klas II—VI, oraz repetentów do klasy I. odbywać się będą dnia 1. i 2. września.

Uczniowie zgłaszający się do egzaminu wstępnego do klasy I. mają przybyć do wpisu w towarzystwie rodziców lub opiekunów i przedłożyć: metrykę urodzenia na dowód, że ukończyli 10 r. życia lub go ukończą przed 1. stycznia 1917, świadectwo szkolne za ostatnie półrocze klasy IV. szk. ludowej, jeżeli pobierali naukę w szkołach publicznych i świadectwo powtórnego szczepienia osy odbytego najpóźniej w roku poprzedzającym wstąpienie do gimnazjum.

Każdy uczeń ma złożyć przy wpisie 5 K. na środki naukowe i 20 hał. na przybory piśmienne.

Co do opłaty powziął Zarząd Tow. Pryw. gimn. realnego w dniu 29. II. 1916 r. następującą uchwałę:

1. Podwyższa się chesne uczniów do 15. K. miesięcznie.
2. Podwyższenie chesnego obowiązuje od 1. marca 1916 r.
3. Upoważnia się Kierownictwo zakładu do udzielania zniżek

do wysokości 12 K uczniom :

a) ubogim, którzy w świadectwie półrocznym lub rocznym otrzymali notę z zachowania się przynajmniej dobrą i najwyżej z jednego przedmiotu obowiązkowego notę niedostateczną,

b) ubogim, którzy takie same postępy wykazali na konferencji okresowej.

4. Uzyskanie względnie utrata zniżenia obowiązuje od pierwszego następnego miesiąca po tym miesiącu, w którym uczeń warunki w §. 3 pod a) lub b) przytoczone uzyskał, względnie utracił.

5. Uzyskanie względnie utrata zniżenia pozostaje w mocy przez jeden okres konferencyjny.

6. Ubodzy uczniowie wstępujący do kl. I. przez pierwszy okres konferencyjny płacą chesne zniżone.

Chesne uczniów przyjętych do zakładu na mocy świadectwa odejścia, egzaminu prywatnego lub wstępnego zastosuje się w pierwszym okresie konferencyjnym według tych świadectw, względnie protokołów egzaminów wstępnych.

8. Uczniowie składający egz. prywatny płacą prócz taksy egzaminacyjnej chesne jednorazowe za I. półrocze : 10 kor., składający zaś egz. wstępny do kl II i wyżej — jednorazowo 15 kor.

Egzamina poprawcze i uzupełniające i egzamina wstępne do kl. II—VI. odbędą się w dniu 1. i 2. września od godziny 9-tej rano. Taksa egzaminu wstępnego wynosi 24 K., egzaminu prywatnego za cały rok 48 K. Egzamin prywatny składa się z reguły przed wakacjami i przed końcem I. półrocza.

Od 1. września otwartą zostanie klasa VI.

Dla uczniów klasy III—VI urządzi zakład kursy języka greckiego jako przedmiotu nadobowiązkowego z programem tego przedmiotu w gimnazyach klasycznych.

Rok szkolny 1916/17 rozpocznie się uroczystem nabożeństwem dnia 3. września; dnia 4. września rozpoczną się lekcje szkolne.

Dr. W. KRAJEWSKI
Kierownik.